

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1675. usque ad annum 1681

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1780

VD18 90119207

§. 84. Epistola Apamiensis Episcopi ad Innocentium XI. Papam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67305](#)

Sæc. XVII. „& omni Regno potiora tot præclar.
A. C. 1678. „animi, corporisque bona accepisti.
 „Longius fortasse quam patitur, vel
 „evidens cauſa iustitiae vel egregia
 „virtus tua, in hoc argumento immo-
 „ramur. Verum non ut te confunda-
 „mus, hæc scribimus, sed tanquam fi-
 „lium charifſimum admonemus, an-
 „mo reputantes, nihil prodeſſe homini,
 „ſi universum mundum lucretur, an-
 „mæ vero ſuæ detrimentum patiatur.
 „Speramus charifſime Fili, opus non
 „fore, ut novis eximiam religionem
 „æquitatemque tuam precibus in hoc
 „negotio interpellamus; ea cæteroqui
 „eft rei magnitudo, & gravitas, in qua
 „non Gallicanæ ſolum, ſed totius Ec-
 „clesiæ dignitas, ſalusque vertitur, ut
 „pro Apostolici officii nostri munere
 „extrema omnia pati potius quam
 „cauſam iſtam negligenter agere de-
 „beamus. Reliqua ſuper hoc argumento
 „accipies a præfato nuncio Nostro,
 „ac tibi Apostolicam benedictionem
 „perpetuo cum felicitatis tuæ voto con-
 „junctam amantifime impartiur.”

§. LXXXIV.

*Epifola Apamienſis Epifcopi ad In-
 nocentium XI. Papam.*

Cum autem Regis Miniftri Regaliæ
 extensionem omni ſeveritate ur-
 gentes,

gentes, Episcopum Apamensem non sæc. XVII.
modo suis proventibus, sed etiam Be- A.C. 1678.
neficia Ecclesiastica conferendi jure
spoliassent, hic summi Pontificis opem
imploraturus, die quarta Maij has ad
eundem dedit literas: „In legendis
„Ecclesiasticis historiis sæpe sæpius
„animadverteram, Sanctissimam Se-
„dem Episcopos ad se confugientes,
„maxima cum benignitate semper su-
„scepisse, summosque Pontifices pater-
„nis visceribus eos esse complexos, qui
„pro tuendis Ecclesiæ juribus labora-
„runt. Verum id clarius intellexi, &
„jucundius expertus sum, quando me
„sua Sanctitas literis Apostolicis con-
„solari, imo & hortari dignata est ad
„propugnandam Ecclesiæ Apamensis
„libertatem, contra servitutem, quam
„nostræ Regaliam vocant, de qua semel
„& iterum ad vestram sanctitatem scri-
„bere non dubitavi. Evidem, Bea-
„tissime Pater, ita videbar mihi affe-
„ctus, ut non solum bonis, sed & vita
„spoliari mallem, quam Ecclesiam,
„mihi licet indignissimo commissam na-
„tiva carere libertate: Sed incredibile
„est, quantos addiderit animos Sancti-
„tatis Vestræ Consilium, vel potius
„præceptum, aut etiam Oraculum a
„Deo per suum in terris Vicarium ad
„me delatum, ut modo cœlesti fretus
„au-

Sæc. XVII., auxilio nihil hac in parte, nisi mes
 A.C. 1678., peccata, meamque insipientiam per
timeſcam..,

„Regaliæ negotium, Beatissime Pa-
 „ter, ad aures suæ Sanctitatis ut potius
 „maximis Ecclesiæ universæ negotiis
 „intentæ, deferre vix unquam ausus
 „fuisse, nisi & hoc ipsi Ecclesiæ uni-
 „versæ maximi referre perspexisse.
 „Cum enim Rex Christianissimus jure
 „ut ait, Coronæ, seu supremi Domini
 „non solum fructus seu redditus hujus
 „Diæcesis, cui regendæ a triginta tri-
 „bus annis præfectus sum, sed etiam
 „beneficia Ecclesiastica pleno jure de-
 „absque canonica institutione conferte-
 „intendant, quamvis in ea Regalia nu-
 „quam locum habuerit, imo nullibi
 „nisi Sede vacante habere possit; valde
 „metuendum est, ne reliqui Principes,
 „imo & respublicæ idem sibi vendicent.

„Quod quidem Regaliæ jus, Bea-
 „tissime Pater, quanta sequantur in-
 „commoda, jam sum expertus, jactu-
 „ram quidem bonorum temporalium
 „etiam cum gaudio sustinui; quippe
 „quibus tanquam oneribus premebat
 „veritus, ne non satis accuratam Deo-
 „rationem reddere de illorum dispen-
 „satione possem. Doleo autem pluri-
 „mum, quod his deficientibus, & im-
 „misericorditer ablatis, nequeam, u-
 „haſte-

„hactenus, pauperes pene fame con- Sæc. XVII.
„fectos, & infantes expositos seu ab A.C. 1678.
„jectos alere, aut templa restaurare;
„quodque maxime necessarium est,
„clericos literis & virtutibus instruere;
„aliaque hujusmodi pietatis opera om-
„nino necessaria præstare. Verum ad-
„huc majorem doloris caussam præbet
„tumultuaria clericorum tam Sæcula-
„rium, quam ex diversis ordinibus seu
„Congregationibus Regularium turba,
„qui Ecclesiæ Cathedralis Apamensis
„beneficia invadunt.,,

„Pluribus, Beatissime Pater, su-
„persedeo, cætera namque, si digne-
„tur annuere Sanctitas Vestra, reteret
„Archipresbyter Aquensis, Vir mihi
„fidelissimus: Sed, quod magis placet,
„divini honoris & Ecclesiasticæ disci-
„plinæ studiosissimus, quod in gerendo
„prudentissime Archipresbyteri officio
„regendaque plebe sibi credita, præ-
„clare testatus est. Obsecro, Beatissi-
„me Pater, ut eum Vestra Sanctitas
„benigne audiat, salvum tutumque cu-
„ret, & me pariter consilio, auxilio,
„precibusque juvare dignetur.,,

Cum autem indies mala cres-
rent, nullumque efficax remedium
opponi cerneret Episcopus, denuo die
octava Novembbris ad eundem sum-
mum Pontificem literas querelis ple-
nas

Sæc. XVII. nas dedit hujus tenoris: „Agitur Be:
A. C. 1678. „tissime Pater de concedenda Regi
„Christianissimo facultate, qua nondum
„in majori Regni sui parte usus fuerat,
„vacantium scilicet Ecclesiarum Ca:
„thedralium redditus percipiendi, om:
„niaque beneficia, quæ interim vacare
„contigerit (saltē si eorum collatio
„ad Episcopum pertinebat) pleno jure
„conferendi, donec novus Episcopus
„fidelitatis juramentum præstiterit,
„præstiti juramenti publicum instru:
„mentum in acta curiæ computorum
„fuerit relatum, decretum seu ut nō sit
„vocant, Arrestum, quo restituenda
„mandantur bona Episcopalia, soluta
„prius certa pecuniæ quantitate, soe:
„rit obtentum, & Episcopus person:
„alem, non autem per procuratorem
„tantum, possessionem fuerit adeptus.
„Maximum B. P. Ecclesiæ vulnus
„infertur, cum Laici Ecclesiæ redditus
„temporales dispensant, quod modis
„omnibus impedire semper conata est
„universa Ecclesia. Hac de cauilla
„summi Pontifices gravissimos labores,
„imo & pericula sæpiissime suscepserunt;
„verum multo gravius lœduntur Ec:
„lesiæ jura, dum beneficia Ecclesiæ
„stica sine Canonica institutione incon:
„fulto summo Pontifice, spretis Epi:
„scopis, demum absque Authoritate

„Ecclesiastica pleno jure conferuntur. Sæc. XVII.
„In hunc abusum acrius insurrexerunt A.C. 1678.
„& fortius pugnaverunt tum summi
„Pontifices, tum Concilia, tum seor-
„sim Episcopi non pauci. Testis est
„celebris illa de investituris controver-
„sia, circa quam per annos circiter
„quinquaginta decertatum est, quam-
„vis jus Regaliæ plura & majora mala
„& incommoda afferre certum sit &
„evidens, nam investiturarum solem-
„nitatibus potestatem spiritualem nul-
„latenus conferre præsumebant Prin-
„cipes, ut asserit Yvo Carnotensis: cui
„tamen Ceremoniæ viriliter restiterunt
„summi Pontifices, vel eo solo nomine,
„quod traditio baculi pastoralis & an-
„nuli, Authoritatis imaginem præse-
„ferret. Jure autem Regaliæ non ima-
„ginem, sed titulum beneficiorum ple-
„no jure tradit Rex Christianissimus,
„adeo ut in ipsis Ecclesiis Cathedrali-
„bus Archidiaconatus, Archipresbyte-
„ratus, & præbendas theologales, a-
„liasque dignitates, aut Personatus
„conferat Clericis ut plurimum ambi-
„tiosis, & alias indignis, quorum ta-
„men fidem, mores, ætatem aliasque
„tum animi tum Corporis dotes nec
„capitulo nec novo Episcopo, cuius
„futuri sunt Senatores, & quasi membra,
„explorare minime licet. „

Hist. Eccles. Tom. LXIV. T „Ex-

Sæc. XVII. „Exceptæ quidem B. P. hucusque
 A.C. 1678. „fuerant ab hoc jure seu verius ab hac
 „servitute Ecclesiæ parochiales propter
 „curam animarum & jurisdictionem
 „spiritualem in foro conscientiæ. Sed
 „minantur Regis officiales scriptis e
 „tiam typis excusis, Regem horum
 „etiam beneficiorum saltem præsenta
 „tionem sibi posse vendicare. Idque
 „jam contigit, collato scilicet jure Re
 „galiæ, Beneficio Sacristiæ nuncupato,
 „cui erat annexa totius Parochiæ ani
 „marum cura in Ecclesia collegiata
 „sancti felicis Diæcesis Tolosanæ, ita
 „ut qui hujusmodi collationem obti
 „nuerat a Rege absque ulla institutio
 „ne Canonica possessionem sit ingressus.
 „Cui quidem malo, ut aliquid licet forte
 „perniciosum tamen necessarium ad
 „hiberetur remedium, Clericus, qui
 „Canonico titulo curam hujusmodi ob
 „tinuerat, coactus est eam dimittere
 „in manibus collatoris, Clerico, qui
 „jam a Rege impetraverat, conce
 „dendam..”

„Olim etiam Beatissime Pater (ut
 „ex antiquis Curiæ Parisiensis placitis,
 „seu decretis constat) Theologi bene
 „ficium Regaliæ non erat obnoxium,
 „ob annexum scilicet concionandi mu
 „nus, quod missionem Ecclesiasticam
 „requirit, juxta illud oraculum D. Pauli
 „quo

„quomodo prædicabunt, nisi mittan-
Sæc. XVII:
„tur: & Concilii Tridentini declara- A.C. 1678.
„tionem, sed novis quotidie accessioni-
„bus Authoritas illa Regia excrescens
„in nova semper sese extendit; sic enim
„nuper vidimus jure Regaliæ consti-
„tutum Theologum in capitulo S. Pauli
„Diæcesis Aleæensis. „

„Qua in beneficiorum provisione,
„Beatissime Pater, Rex majorem sibi
„potestatem arrogat, quam exerceant
„summi Pontifices, non modo enim
„eum resignations in favorem admit-
„tere posse tradunt Aulici Doctores, seu
„verius assentatores, quod hæreditariam
„successionem sapit, a qua Ecclesia
„maxime abhorret, quodque soli sum-
„mo Pontifici propter potestatis pleni-
„tudinem competit, non solum etiam
„pensiones constituit Rex Christianissi-
„mus contra jus canonicum, quod be-
„neficia sine diminutione conferri præ-
„cipit, verum etiam beneficia permu-
„tata compermutantibus, conferre non
„teneri arbitratur. Juri quæsito dero-
„gat, nam quomodocunque vacet be-
„neficium sive de jure sive de facto;
„imo licet quis obtento Canonico ti-
„tulo possessionem per procuratorem sit
„ingressus, nisi personalis & corporalis
„fuerit possessio, vacuum reputatur be-
„neficium, ut ab alio Regia provisione

T 2   „muni-

Sæc. XVII. „munito possit occupari. Nulla Re
 A.C. 1678. „gulæ de triennali possessore habet
ratio.

„Nam etiam post viginti novem
 „annos, a possessione sub Canonico ti
 „tulo nedum colorato obtenta potest
 „Clericus jure Regaliæ deturbari. Si
 „quis in aliquod crimen, propter quod
 „beneficio privandus sit, inciderit, vel
 „censuram, aut irregularitatem con
 „traxerit, beneficio spoliari potest
 „Regalista, etiam ante sententiam de
 „claratoriam; qua via caussæ criminis
 „les clericorum ad tribunal sacerdotiale
 „trahuntur, cui soli omnium cauillarum
 „beneficialium interveniente Regaliæ
 „jure non tantum in possessorio, sed e
 „tiam in petitorio cognitio est attri
 „buta; isque servatur ordo, ut posses
 „sio semper Regalistæ adjudicetur lite
 „pendente. Unde si Rex alicujus qua
 „tumvis innoxii censuris soluti, cano
 „nico titulo muniti, ac etiam omnino
 „capacis & digui, officium alteri, licet
 „non Clerico criminoso infra debitam
 „ætatem, demum omnino inhabili (fi
 „quidem Rex nullius qualitatis men
 „tionem facere tenetur) conferat, ille
 „tamen ex rege Regaliæ pendente lice
 „bus Regalistæ per longos annos pre
 „trahi poterit, possidebit. Nec enim
 „potest

„potest Episcopus, aut capitulum re-Sæc. XVI.
„cusare Regalistam, etiamsi injustitia, A.C. 1678.
„& defectus tituli appareat.,,

„Præterea B. P. nec summus Pon-
„tifex, nec Episcopus, aut alias quis-
„quam collator durante Regaliæ potest
„resignationes, permutationes aut alias
„juris cessiones admittere, nec per obi-
„tum aut alio quovis modo providere,
„neque jure prælationis, neque con-
„cursus, neque præventionis. Acce-
„dit, quod Rex Christianissimus jure
„Regaliæ pensiones Authoritate Apo-
„stolica jam constitutas, beneficii col-
„latione extinquit. Demum juxta Re-
„galistas Doctores, Apostolicæ consti-
„tutiones, Ecclesiarumque statuta non
„refragantur, quo minus Rex jure Re-
„galiæ pro libitu voluntatis utatur.
„Innumera tandem sunt incommoda,
„seu potius monstra, quæ sequuntur
„ex Regaliæ jure, saltem si doctorum
„nostrorum sententiam, sicut jam in
„multis, ita in omnibus Rex Christia-
„nissimus sequatur: quod sine universa
„Ordinis Ecclesiastici eversione, nec
„non animarum periculo fieri nequit.,,

„Quod ad Ecclesiam Apamensem
„attinet, quam ut vacantem Rex ha-
„bet, licet a me indignissimo triginta
„quatuor abhinc annis occupatam; con-
„feruntur Dignitates & canoniciatus

T 3   „sæcu-

Sæc. XVII., sæcularibus & regularibus diversorum
A. C. 1678., ordinum & congregationum ab anti-
„qua Regula longissime deviantibus,
„imo & eam ignorantibus: & a possel-
„sione deturbantur, qui bona fide von
„consueta, atque præterea stabilitatis
„emiserant; non modo illi, quorum be-
„neficia & dignitates ex declaratione
„Regia Regaliæ obnoxia supponeban-
„tur, verum etiam quæ ab hac servi-
„tute juxta declarationis tenorem e-
„rant omuino libera; eo, sicut affi-
„mant consilio, ut sæcularisationem
„capituli a primæva fundatione Regu-
„laris, quam meditantur facilius im-
„petrent; quam tamen non timeo,
„cum sua Sanctitas reformationem po-
„tius, quam relaxationem omnium
„ordinum, juxta sanctorum mentem,
„ac conciliorum, & novissime Tridenti-
„ni decreta moliatur, & indecessa
„sollicitudine prosequatur. Facilius
„beneficiis privantur, quotquot Eccle-
„siasticæ libertatis & Disciplinæ sunt
„studiosi, etiamsi ab ipsis declarati-
„bus Regis validissimam habeant de-
„fensionem, quia nisi primum Rega-
„liam juridice agnoscant, penitus non
„audiuntur, ac præterea redditibus suis
„privantur, occasione redditum Archi-
„diaconatus a Rege collati, quos Regium
„placitum sive Decretum presbyteren-
„sæcu-

,,sæculari adjudicavit, pro eo etiam Sæc. XVII.
,,tempore, quo nondum possessionem, A. C. 1678.
,,imo nec titulum a Rege consecutus
,,fuerat; etiamsi redditus hujusmodi
,,fuissent in pia opera conversi, aut
,,forte aliquid licet modicum juxta ca-
,,pitulorum omnium præcipue Apa-
,,miensis, consuetudinem, a tempore,
,,cujus non exstat memoria in contra-
,,rium, præsentibus & actualiter inser-
,,vientibus distributum.,,

,,Verum Beatissime Pater, hæc ma-
,,la in immensum excrescent, si Rex
,,nominationem novorum Episcoporum,
,,quæ ad ipsum ex concordatis inter
,,Leonem X. Papam & Franciscum I.
,,Francorum Regem initis pertinet, dif-
,,ferre voluerit etiam ultra tempus sibi
,,ad hoc præstitutum, quod versutis Au-
,,licis non esset difficile; sicuti suis tem-
,,poribns factum fuisse testantur & con-
,,queruntur D. Thomas Cantuariensis,
,,ut in ejus vita refertur, & Sanctus
,,Bernardus in suis Epistolis. Interim
,,enim Rex omnia beneficia conferet,
,,& redditibus temporalibus, si libuerit,
,,potietur; quamvis enim ab aliquo
,,tempore redditus illos novis relinquat
,,Episcopis, testatur tamen ipsa Dona-
,,tionis forma gratuitam liberalitatem,
,,non vero justitiam se exercere, vel
,,sacris Canonibus morem gerere. Præ-

T 4 ter

Sæc. XVII. „terquam quod illa pecuniæ summa,
A. C. 1678. „quæ a novo Episcopo Regiorum C.
„meræ computorum persolvenda est,
„ut libere temporalium bonorum po-
„sitionem capiat, ad libitum augen-
„poterit, quod sane maximam habet
„simoniæ speciem. „

„Nunquam Beatissime Pater Eccle-
„sia juris aliquid in res Ecclesiasticas
„Principibus sæcularibus concessit, quin
„ipsi arrepta inde occasione multo ma-
„jora usurpaverint; quod ne adductis
„aliunde probetur exemplis, Ecclesia
„Gallicana sæpius experta est. Co-
„cilium Aurelianense V. Can. 10. Regi-
„assensum ad Electorum Episcoporum
„consecrationem requirendum duxit,
„quod aliquam boni speciem præfere-
„bat, ut scilicet consentiente utraque
„potestate Regnum majori cum tran-
„quillitate gubernaretur, & Principes
„facilius brachium, cum opus esset,
„commodarent Episcopis, quorum e-
„lectionem gratam habuissent, illorum
„que consilia, sicut suaserat B. Rhemi-
„gius, libentius audirent. Verum hinc
„Reges ad eligendos e Curia Clericos,
„qui ad Episcopatum promoverentur,
„sibi viam paraverunt, illudque jus
„Clotarius II. Anno 1615. ad se perti-
„nere publico declaravit edicto, vel
„certe supposuit. Caroli Magni non
„solum

„solum de Gallicana, sed etiam de Sæc. XVII.
 „Romana & universalis Ecclesia bene A. C. 1678.
 „meriti patrocinio & defensioni sese
 „commiserunt, ejusque Auxilio non
 „parum sunt adjutæ quam plures diæ-
 „ceses, imo & opibus auctæ. Qua in
 „re filius ejus Ludovicus cognomine
 „Pius Patrem est imitatus; sed Nepos
 „Carolus scilicet calvus, quas defen-
 „dere, tuerique tenebatur, spoliare in-
 „cepit, vixque potuit ad meliorem fru-
 „gem revocari. Philippus item hoc
 „nomine primus in tertia Dynastia Ec-
 „clesias sub prætextu investiturarum
 „vendebat, aliasque devastabat, licet
 „S. Gregorio VII. summo Pontifici (ut
 „ipsius literæ fidem faciunt,) acriter
 „hujusmodi sacrilegia reprehendenti
 „debitam polliceretur emendationem.
 „Multum præterea obstitit episcoporum
 „sine ipsius assensu, licet alias cano-
 „nice Electorum, consecrationi, ut de
 „gallone refert Ivo Carnotensis.

„Ludovicus VII. cognomine junior,
 „non solum Petrum a Papa Innocen-
 „tio II. in Archiepiscopum Bituricen-
 „sem consecratum recipere recusavit,
 „sed ipsam Ecclesiam Bituricensem, &
 „Catalaunensem, & Rhemensem, &
 „Parisiensem plurimum affixit, ut con-
 „queritur S. Bernardus in suis epistolis.

T 5   „Si

Sæc. XVII. „Si Reges B. P. ad aperte illici
A. C. 1678. „fese extendunt, obſſentibus ſummi
 „pontificibus: quid iſpis diſſimulanti-
 „bus? præſertim ſi introductam ſem-
 „poſſint oponere conſuetudinem. Certi-
 „cum Concilium Lugdunene Decreto
 „de non uſurpanda Regalia, poſtulan-
 „tibus francorum Regum oratoribus
 „clauſulam ad futura tempora reſtricti-
 „vam adjeciffet, Bonifacius VIII. nulla
 „diligentia, nullo labore obtinere po-
 „tuit, ut Philippus IV. a convertendis
 „in proprios uſuſ Eccleſiarum vacan-
 „tium reditibus, & confeſſendis plenio
 „jure beneficiis in aliquibus Eccleſiis.
 „in quibus ſuperiores Reges ea con-
 „ſueverant uti Authoritate, abſtineret.

„Et fane B. P. Reges Noſtri primo
 „reditus futuro conſervabant Epifcopo,
 „deinde feudorum Regalium proven-
 „tus in ſua commoda impendebam,
 „poſtmodum idem de decimis, que
 „jure diuino ad Eccleſiam pertinent,
 „juſ ſibi statuerunt. Demum benefi-
 „cia ipſa pleno jure diſtribuerunt: &
 „hæc quidem principio in quibusdam
 „tantum Eccleſiis, modo, ſi Eccleſia
 „ſileat, in omnibus. Olim ſimplices
 „præbendæ confeſſebantur, modo etiam
 „dignaties, quibus annexa eſt juris-
 „dictio ſpiritualis, aut onus concio-
 „nandi, imo licet adjuncta ſit anima-
 „rum

illici
summi
nulanti
n sema
1. Cert
Decreto
ostular
atoribus
restric
I. null
ere po
rtendis
vacan
s pleno
ccleiiis,
a con
ueret.
primo
iscopo,
proven
debant,
, que
tinent,
benefi
nt: &
usdam
cclesia
oplices
o etiam
juris.
oncio.
anima.
,,rum

„rum cura. Tandem etiam ipsæ paro- Sæc. XVII.
 „chiales Ecclesiæ (si prælati dissimu- A.C. 1678.
 „lent) in hanc servitutem redigentur,
 „non sine evidenti animarum jactura.,,

„Scio equidem B. P. periculosum
 „esse Regibus præsertim potentibus
 „contradicere, idque jam aliquatenus
 „expertus sum. Verum non facio ani
 „mam meam pretiosiorem, quam me.
 „Utinam ob peccata mea indignus non
 „essem, qui non solum cum B. Ansel
 „mo bonis spoliarer (quod misericordia
 „divina mihi jam contigit) sed & cum
 „B. Thoma Cantuariensi Archiepiscopo
 „etiam mortem pro juribus Ecclesiæ
 „subirem.,,

„Cæterum, Beatissime Pater, ve
 „rendum non est, ne quid hac occa
 „sione, fidei, religioni, aut Ecclesiæ
 „sticæ unitati accidat in Regno, cui
 „præest Princeps, Christianissimi Regis,
 „Ecclesiæ primogeniti, & protectoris
 „nomina ab Atavis, pluribus abhinc
 „sæculis accepta maximo tribuens ho
 „nori; Princeps Religionis, & justitiae
 „amans, sed ab Aulicis assentatoribus
 „præventus; in Regno inquam, cujus
 „florentissimus est Clerus, licet forte in
 „hoc negotio Regiæ voluntati nimis
 „obsequens: in quo demum populus
 „est, non solum sincera fide, sed etiam

„ma-

Sæc. XVII „magna ex parte Christianis morib.
A. C. 1678. „conspicuus agnoscitur.“

„Mihi certe sufficit caussæ justitiae
„diu discussa, & evidenter patefacta
„quodque plurimas vires addit sancta
„Sedis (cui semper & vivens, & mo-
„riens adhærere cupio) judicio con-
„probata, ut ex literis Apostolicis al-
„Regem Christianissimum didici, qua-
„rum exemplar Gallico sermone con-
„scriptum Parisiis huc usque transmis-
„sum est; sufficit inquam Beatissime
„Pater, ut omnia impendam, & ipse
„super impendar, si Deus optimus Ma-
„ximus, sicut desiderium suggestit, ita
„vires subministret, idque Vestra San-
„ctitas suis precibus impetrat.“
„Dabit Beatissime Pater veniam
„Sanctitas Vestra, si res tanti mo-
„menti, cuique aliunde remedium,
„quam a Sanctissima sede non possit
„adhiberi, breviori epistola non po-
„tuit exponi.“

§. LXXXV.

Quidam Gerberoni libellus ab Episcopis proscriptus.

Argentre
Coll. Jud.
part. 3.
fol. 345.

Anno priori Gabriel Gerberon Bene-
dictinus ex Congregatione S. Mauri
sub ementito nomine F. Flori a Sancta
fide Leodiensibus literis libellum ex-
cludi